

Споделено от Христилия Кулева

26 Януари 2021 Г.

Казвам се Христилия Каролинова Кулева. От името е видно, че съм жена, а според датата ми на раждане – на 75 години; тази година ще стана на 76. Инженер съм. Но сега работя в очен кабинет, като нещо средно между медицинска сестра и машинописка. Имам син – смисълът и гордостта на живота ми.

Родена съм във Варна на 14 май 1945 г. Баща ми беше военен и много се местехме. Живели сме във Варна, в Балчик, в Добрич, в Ямбол и Шумен. Завърших първа гимназия „Лиляна Димитрова“ в Шумен. Следвах МЕИ във Варна – специалност технология на машиностроенето и металорежещите машини. Специализирах във ВТУ „Ангел Кънчев“ Русе (специалност Нови конструкции и технологии в инструменталното производство) и в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски (педагогика). Работила съм в ЗИЕНО – Шумен, базата на ЗДД „Васил Коларов“ – Варна, ЦМИ и ЗКМ „Еню Марковски“ – Шумен. Публикувала съм във вестниците „Шуменска заря“, „Шуменски пазар“, „Демокрация“ – София, „Народно дело“, „Черно море“ и „Черноморие“ – Варна.

Имам две издадени книги – „Фейс(и)бучици“ и „Живот в хайку ритъм“. Мои работи са влезли в някои литературни сборници.

Аз съм това, което никой, дори и животът, не може да ми отнеме. Аз съм книгите, които чета; музиката, която слушам; картините, които с удоволствие разглеждам; скулптурите, пред които се прекланям; вярата, която стискам в шепата си; надеждата, която нося в сърцето си и любовта към света. Ето това съм аз. Останалото е тленна опаковка.

Кои бяха най-хубавите моменти или периоди в твоя живот досега?

Най-хубавият момент в живота ми бе денят, в който се роди синът ми. Хубавите моменти са много – първата му дума „мамо“ ме изпрати директно на седмото небе, което посещавах още много пъти – с първите негови крачки, първият учебен ден, първото тържество, ... първото му предаване... Вече стана ясно, че той е смисълът на живота ми, нали?

А кое е най-трудното нещо, което си преживявала?

Много лоши и тежки моменти съм имала в живота си. А може би ще има и още... Животът ми е като кардиограма. Пикове нагоре и надолу. Възход и падение. Ту съм на слънчевата страна на улицата, ту под ореховата сянка. Един от тези моменти беше, когато се наложи да се направи операция на сина ми. Стоях облежната на балконския парапет. Взирах се в осеметажната черна бездна. Не мислех нищо. Просто бях стигнала предела си на нервно напрежение. Разводът месец по-рано, хематурията на сина ми преди седмица и съобщението, че трябва да дам съгласието си да го оперират. Моето съгласие. Само моето! Защото родителските права бяха мои. И отговорността беше моя... Бездната ме мамеше неистово с тишината и спокойствието си. Само една крачка и всичко щеше да приключи. Нямах да го има страхът. Нямах да го има въпросът защо искат подписа ми? Нали са лекари и по презумпция знаят много добре кое е най-правилното решение за сина ми. Защо аз трябва да го взема... Синът ми проплака в съня си. Неговото „мамо“ ме връхлетя и бързо ме върна в действителността. Обърнах се и тичешком влязох в стаята. Погалих детето си и то успокоено потъна в прегръдките на Морфей. Наведох се и нежно целунах моето съкровище. Целунах душата си.

В какво вярваш?

Нося вярата в душата си обрулена. Вихрушки я брулиха не веднъж и дважд. Но така ми се пада. Щом не се научих от ласкателства и хули да я пазя.

Продължавам да я държа отворена – като храм – за хората. Без страх, че някой някога ще посегне на иконите. Защото вярата си в юмрук стискам. Затова колкото и да вилнеят из храма ми неверниците, винаги в олтара му остава поне една икона, пред която да се помоля. Не съжалявам, че отворих душата си и пуснах приятелите си в нея като в църква, вместо да сложа катинар, както ме съветваха някои.

Нося вярата – в доброто и в хората – в душата си обрулена.

Вярваш ли в хората?

Продължавам да вярвам в доброто у хората, въпреки, че често са газили с кални обувки из душата ми. Ще попитате – защо? Не искам аз да съм тази, която е газила с кални обувки из техните души. Прощавам им и продължавам напред.

А в себе си?

Естествено. Притежавам достатъчно инат, който ми е помагал да оцелявам в трудни моменти. Аз съм като онази от двете паднали в чутурата с млякото жаби, която не спряла да рита, докато не избила една бучка масло. Скочила на нея и успяла да се спаси от удавяне. Просто характерът ми е такъв. Падна ли, бързо скачам, изтупвам болката, отчаянието и гордостта от наранените си колена и отново яхвам коня. Напоследък, обаче, нещо конят все липсва, та се налага да продължавам пеша. Но не съжбялявам за нито един от лошите моменти в живота си. Ако ги нямаше тях, как бих могла да оценя добрите? Не че изобилстват. Но пък точно затова са и толкова хубави!

За какво мечтаеш? На какво се надяваш?

Иска ми се да доживея времето, когато слънцето наистина би гряло еднакво за всички, но ми е пределно ясно, че това е нещо като остров Утопия. Мечтая за време, когато черните овце ще станат повече, но се опасявам, че тогава, когато се превърнат в стадо, ще искам да стана бяла овца. Както виждаш, лудешки мечти ме нападат понякога. Яхвам метлата или грабвам чадъра и политам след тях. Гоня ги. С надежда да си ги сбъдна. Ако не всички, поне една от тях.

На млади години не смееха да се мярнат пред очите ми. Тогава им беше времето, но аз, май от страх, ги гонех. Сега обаче от възрастта или от носталгия по пропуснатите възможности им разрешавам да ме връхлитат. Сега бягам след тях – гоня ги. Хубаво ми е. Подмладява ми се душицата. Искам да си я запазя все така по детски чиста и прекрасна. И продължавам да тичам след мечтите си. Вятърът не може да ме стигне и ми завижда. Ако не се плъсна в локвата на собствения си характер, ще успее да хвана поредната и да си я сбъдна. Досега ей така, без наколенки, си хвърчах из живота. Затова са и белезите ми по коленете – от паданията. Но винаги ставам, отупвам прахоляка, отмивам кръвта и политам отново. Както е тръгнало, май и в отвъдното ще си летя така. Или пък на метлата? Ще видим. Надявам се да имам все още време тук – на Земята. Имам още толкова съкровени мечти, чието сбъждане не зависи от мен...

Има ли нещо важно, за което не ти достига времето?

О, то времето никога те стига. Душата ми пърха с хиляди крила на птици. Нейните желания да посети нови светове ме гъдилкат неистово. Ядосвам се, яхвам метлата и отпрашвам по небесните друми... А светът е неземно красив отгоре.

Всъщност, колкото повече книги прочитам, толкова повече разбирам, че времето няма да ми стигне да прочета всичко, да науча всичко, да направя всичко, да посетя всички места, които бих искала да видя. Съжалявам, че времето няма да ми стигне за пътуване до друга планета. А така ми се иска...

Важна ли е прошката в твой живот?

Да простя, или на мен да простят? Аз, както казах вече, бързо прощавам. Но съм злопаметна. Не злобна, а злопаметна. И това ми тежи. Ако почувствам, че волно или неволно съм обидила или засегнала с нещо някого, дори и да съм била права, намирам сили да се извиня. Имам нужда от прошката. И ако почувствам, че не са ми я дали, се свивам като прегоряла от слънцето тревица. Тежи ми.

Повече в миналото, в настоящето или в бъдещето живееш сега?

С миналото си съм се примирила. Не, това не е точно. По-скоро – няма от какво в миналото си да се срамувам, за да се помирявам с него. Дори има неща, с които бих могла да се гордея. Както и да съм го изживяла, то си е мое. Няма как да го променя. А имам и толкова хубави спомени. Това, че не всичко е било, както съм го искала, няма значение. Било е такова, каквото съм съумяла да го направя. Живея в настоящето. Шляпам си боса по асфалта, че си и тананикам даже. Дъждът измива от мен умората и угризенията на съвестта. Отмива лудостта на света, безумието на самотата, тъгата по отлетялата младост. Продължавам да си припявам. Шляпам боса по асфалта, бързайки към уюта на дома си. От бъдещето си не мога да избягам. Трябва да тичам към него, колкото и далече да е то. Прелетях на галоп през детството, юношеството и затичах през настоящето. Но погледът ми все вперен в бъдещето беше. А сега вече съм в един етап от живота си, през който никак, ама никак не ми се иска да тичам към бъдещето си – знам какво ще е. Може ли да забавя крачки? Моля се на богове и космически сили – нека поостана малко повече в настоящето. За

да съм жива! За да живея! За да виждам изгревите! Ето това искам сега. Но не мога. Продължавам да тичам към бъдещето, стискайки вярата си в юмруци.

Харесваш ли нашето време?

Аз съм, колкото и невероятно да звучи това, от едно много щастливо поколение. Когато бях в първи клас, пишех с писалка с перо и носех мастилница в чантата. В седми клас вече имаше автоматични писалки. Видях появата на химикалката; първия космически полет и усмивката на Гагарин, която озари целия свят; чух думите – една малка крачка за човека, но огромен скок за човечеството; появата на телевизията; на безжичните телефони; на компютъра; на интернет; появата на първия български компютър Правец се случи когато бях в пети курс... Е, как да не харесвам времето, в което съм живяла и живея?

Има ли място и пътуване, на които държиш най-много?

Домът ми е мястото, на което държа най-много.

Обичаш ли Живота? Опиши го с три думи...

Обичам го въпреки съмненията ми, че тази любов не е много взаимна. Обичам го, пустия му живот. И ще го обичам все повече и повече – докато смъртта ни раздели... С три думи: прекрасен, вдъхновяващ, недостатъчен.

Кои са най-красивите гледки на света за теб?

България е най-прекрасното кътче под небето – едно парченце от рая, забравено тук долу – на Земята. Богата е с красивите си планини, с китните долини, бистроструйните реки, с копринено синьото небе.

Къде се чувстваш най-добре, като „у дома“?

За всяка майка домът е там, където е детето ѝ. Там тя се чувства най-добре. Моят дом е моята крепост. Привързвам се към него. Искам да го направя уютен, топъл, светъл. Искам да бъде чист и свят. Но как? Как, когато все се намира някой бандит да влезе с взлом в него. Да го оберете. Да го омърсите. От святостта му нищо не остава. Не мога да го взема и преместя на някоя слънчева горска полянка. Нищо, че много ми се иска. Това само в приказките става. Няма как да го защитя. Крадците винаги са с няколко крачки напред. Няма как да го нося със себе си, когато пътувам. Човек съм, не охлюв. И тъгувам за него. Мен носталгия ме тресе, ако не дай си боже ми се наложи да отсъствам за по-дълго време. Затова започвам да го превръщам от място в чувство. И домът става там, където има поне една усмивка за мен. Където е смехът на детето ми. Където е мъдростта и добрината на близките ми. А всичко това си го нося в сърцето. Да... Сърцето ми е моят дом. То е моята крепост. В него са побрани всички мои чувства. Нося ги със себе си. Никой не може да ми ги вземе. Където и да отида, те ще са с мен. Това е домът ми – чист, свят, неопетнен, уютен, топъл – завинаги мой. Тук никой не може да ме обиди. Никой не може да ме нарани. Домът – сърцето ми – е станал наистина моята крепост.

Какво ти дава сили да продължаваш напред в трудни моменти?

Не знам. Вече казах, че в живота си ту съм на слънчевата страна на улицата, ту под ореховата сянка. Лошото обаче е, че улицата е от българските и по нея има не само слънце и сянка, ами и дупки. Попадала съм в тях и то неведнъж. Номерът ми е да запазя спокойствие, да се хвана като барон Мюнхаузен за косата и да се издърпам от там колкото се може по-бързо. Никога не съм пълзяла (освен през няколкото бебешки месеца) и не съм използвала лактите си за придвижване. Никога не съм и опитвала дори да пусна чара си да ми проправя път в живота. Просто смятам за недостойно да използвам лекия начин за придвижване напред. Не съжалявам за нито един от лошите моменти в живота ми. Ако ги нямаше тях, как бих могла да оценя добрите? Не че изобилстват. Но пък точно затова са и толкова хубави!

Кои хора са ти оказвали най-голяма подкрепа и влияние?

Имах късмета в живота си да срещна както предатели, така и приятели; както злобни и завистливи, така и добронамерени хора. Естествено най-голяма подкрепа съм получавала от родителите си. А сега – от сина си.

Най-голямо влияние? Може да се изненадаш, но най-голямо влияние са ми оказвали исторически личности – Левски; някои писатели – Горки, Достоевски...

Искаш ли да промениш нещо у себе си?

Вече не. Приемам се такава, каквата съм – грозна, глупава, зла, инатлива, спореща, но и добра, търпелива, работохоличка, милозлива, състрадателна. Всеки ме вижда по неговия си начин. Вижда у мен само това, което иска да види. Дали не съди за мен по себе си?

Намерила ли си призванието си?

Не знам. Мислех, че това е професията ми – инженер. Защо я избрах? Мислех практично – дори и да има война, работа за инженери ще има. Ще има кой да издържа семейството. А то какво се случи – в мирно време първите останали без работа бяхме ние, инженерите. Един по един заводите изчезваха... Животът ми се бе изнизал нахалост. Захлопнах кориците на житейската си книга. От прашясалите ѝ страници се вдигна облак спомени. Желанието ми да я препрочета се изпари.

Страхуваш ли се от смъртта? Вярваш ли в Живота след нея?

Не. Някой ден трупът ми ще премине по Лета край моя враг. Нали и аз съм враг някому. Ще се погледнем в очите. Защото ще се виждаме така – очи в очи, за първи път. Какво ще видя в очите му? Навярно радост, че вече съм отвъд, щом по Лета плувам. Но какво ще види той в очите ми! Ето този отговор бих искала да знам. Трупът ми ще плува по Лета, огромна луна ще пронизва тъмнината, а душата ми, като Христос, по лунната пътека ще пристъпи. И ще потегли лека като перце, понесено от вятъра, а птиците щастливо ще ме следват.

А какво те кара да се чувстваш жива?

Хубаво е, че съм жива. В това е магията – посрещам изгрева на слънцето, полъхът на вятъра шепне нежни слова в ушите ми, усещам освежаващия хлад на водата... Сърцето ми е с вкус на обич и болка. Жива съм!

Какво е за теб самотата?

Самотата е моето убежище. В нея злобните думи не достигат. Там завистливи погледи няма. А и защо ли да ми завиждат? За самотията?! Казват си доволно: тя е грозна, лоша и зла, така че си го е заслужила. Може и да са прави. Грозна – да. Но лоша и зла? Прекрасно си се чувствам, особено, когато някой ме нахока, а аз взема, че му направя отново добрина. Ей заради това си мислех, че съм добра и любяща. Явно съм грешала, щом пия кафето си срещу огледалото. Има една песен на Ивайло Диманов – „Надежда“. В нея той пее „Добрите хора вечно са самотни“. Това ме успокоява – добра съм. Просто много често съм неразбрана.

Какво ти дава представа за вечност?

Пролетта, когато земята се събужда за нов живот. Когато, ако се спреш и заслушаш в гората, ще чуеш как кокиченцето разбутва ланшните листа и подава главица с неистова жажда за живот. Белват се алайчета от срамежливите първи цветчета и заместват отиващия си сняг. Дръвчетата обличат булчински премени. Светът ликува! Обновен!

Какви чувства изпитваш най-често?

Наскоро във фейсбук бях написала нещо по този въпрос. Озаглавих си го „Обичам – мразя“. Та май това са двете най-често изпитвани от мен чувства – обич и омраза. Обичам сина си, живота, България, близките си, природата, свободата, истината... Мразя лъжата, притворството, клеветата, безчестието, двуличието, предателството...

Ако можеше да прегърнеш някой, който не можеш – кой би бил това?

Мама и татко. По този повод веднъж бях написала:

Светли души полетяха към земята. Само един ден в годината – денят на първия сняг, те имаха право да видят отново света, който бяха напуснали. Излязох навън. Затанцувах, протегнала длани. Искях да докосна, да прегърна загубените мои близки. Искях поне още веднъж да ги почувствам до себе си, да им кажа, че ги обичам, че много ми липсват, че не съм ги забравила. Ще дойде ден, когато и аз ще падна като снежинка върху дланта на сина си. Ще го помилвам. Ще му прошепна, че го пазя, че се гордея с него. Ще му вдъхна вяра в собствените му сили.

Имаш ли вътрешен мир?

Душата ми в две капчици роса е сбрана. В едната – душата от лудата ми младост. С очи, отворени широко към света, попиващи с поглед всичко красиво. В другата – помърдрялата с годините ми душа, натежала от преживяното, но все още търсеца красиво смисленото. И в двете – аз, мъдра, но и по младежки лудо влюбена в живота. Понякога имам чувството, че съм две жени в едно – всяка, бореца се за надмощие над другата. Вятърът повя и капчиците започнаха да се плъзгат по стъблото. Малката лудетина се претърколи набързо и дирята ѝ се преплете с тази на мъдрата ѝ и натежала от годините двойничка. Плавничко се сляха – станаха една. Най-после намерих душевното си равновесие.

Какво е щастието за теб? Опиши един свършен ден...

Не се надявам някой да е отговорен за моето щастие. За щастието, както и за нещастieto ми – само аз си имам заслуги. Като млада не се усмихвах много. От страх да не ме помислят за лекомислена. А сега все съм си нахилена. Май използвам усмивката като защитно средство. Тъй като доста отдавна съм сама, имам нужда от щит, затова и все съм си нахилена, и май започвам вече да приличам на идиот. Когато се чувствам нещастна си пея и танцувам. За да ми мине. И усмивката ми е една такава, през сълзи. Ама тогава никой не я вижда. Защото съм с нрав на вълк – ближа си раните сама. Щастието ми ще е пълно, ако най-после тази противна ковид-пандемия свърши и прегърна сина си.

Нищо свършено няма. Иначе животът ни ще е сладникав и скучен. Винаги трябва да има предизвикателство, нещо, което да преодолееш. В противен случай няма да има развитие.

Какъв съвет би дала, според житейския си опит, на едно дете или на другите хора въобще?

На децата: Знайте, че вие сте новото поколение, вие сте нашата надежда, нашето бъдеще. Живейте така, че следващите нови поколения да се гордеят с вас, както ние се гордеем с предците си.

На другите хора: Където и да сте, не забравяйте корените си, не забравяйте езика си и се гордейте с принадлежността си.

Какво може да те разплаче?

Споменът за безвъзвратно загубените мои близки.

А какво може да те накара да се усмихнеш?

Звънлив детски смях, изгрев на слънцето, славеева песен, хубава книга, чудесна музика, красив танц...

Ако си представиш живота си като пъзел, доколко е подреден той? Липсват ли още парчета, за да е цял и завършен?

Цял живот високо напрежение. От високия волтаж чак се изгубих. Дори не разбрах кога точно стана това – изгубването. И сега, когато след години живот на висок волтаж настъпи тишина, не можах да се намеря. Обръщам се назад. Запрыхвърлям годините, запрыхвърлям живота си – страница по страница като вече прочетена книга. Книга, в която искам да намеря онова, което ме бе грабнало. Онова, което ще ме накара да съжаля, че всичко е свършило. Онова, което ще ме накара да прочета книгата отново... Е, може би не веднага, но в един друг живот... Запитах се дали вярвам в прераждането. Така ми се иска да е вярно, защото житейският ми път вече е към своя край. Като млада не съм се замисляла за това. Нали целият ми живот бе пред мен. През ум дори не бе ми минавало, че един ден той ще

свърши. А сега все по-често се сещам за тази „малка“ подробност. Искан ми се преди това да доживея внуци. Ето това е липсващото в моя пъзел – да видя в очите на едно мъничко човече очите на сина си. Да почувствам, че животът продължава чрез него.

Какво цениш най-много в живота си? За какво чувстваш най-голяма благодарност?

Благодаря на татко, че ме научи да обичам книгите, благодаря на мама, че ме научи да уважавам и спазвам граматичните правила и пунктуация, благодаря на учителите ми, които всеотдайно „наливаха“ знания в главата ми. Благодарение на всички тях сега съм това, което съм. Благодаря на сина ми, че също обича книгите, обича и тачи българското слово, че не позволи на „мишката“ да му „изяде книжката“, а си остана заклет член на четящото общество. Това ме прави особено горда, че съм предала нататък любовта към българското слово.

Ако има нещо, за което не те попитах, а би искала да споделиш с другите – напиши го също!

През целия си живот съм искала да бъда разбрана, но мисля, че не успях. Въпреки това съм доволна, че живях, че видях, че обичах, че още съм жива, за да посрещам изгрева на слънцето и да го изпращам със залеза. Прекрасно е! Трошици от душата ми по пътя си пускам. Не за да намеря обратния път за връщане. Фейс-бучици – да ме намерят другите. Ако желаят. Или да припознаят частици и от своята душа. Спомените ме връщат във времето. Мечтите ме водят напред. А вече съм във възрастта на безвремието. Стоя на стръмния бряг и бучици роня. Душата ми е цялата надраскана. Резчици, като белези, оставени от нокът по прясно боядисана стена. Прекарвам пръст по тях и живота си като на филм оглеждам. Доволна съм от видяното.

Благодаря ти за това интервю!

Аз ти благодаря, че ме забеляза, че пожела да споделя. Не знам дали отговорите ми покриват целта на проекта, но това ми достави голяма радост. Благодаря ти.

Интервюто е публикувано за първи път в блога „ЕДИН ОТ НАС СПОДЕЛЯ“ на Кристина Митева:

http://www.oneofusshares.com/2021/01/blog-post_26.html